

specifikace: k projednání a rozhodnutí sporu (mezi účastníky tak, jak je vymezen žalobkyní) o zrušení účasti jednoho z bývalých manželů v obchodní společnosti, kteří jako spoluvlastníci podílu v obchodní společnosti jsou (mají být) společným společníkem obchodní společnosti, jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy

§ 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.

§ 32 odst. 4 zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních korporacích (ZOK)

Ncp 237/2020

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Šťastného ve věci

žalobkyně: **Mgr. L. H.**
zastoupená advokátkou JUDr. Olgou Löblovou
sídlem Lublaňská 40, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ing. L. H.**

o zrušení účasti společného společníka v obchodní společnosti,

vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 18 C 20/2020, o určení věcné příslušnosti,

takto:

I. K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.

II. Po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena k dalšímu řízení Městskému soudu v Praze.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se svou žalobou doručenou Obvodnímu soudu pro Prahu 4 (dále jen „předkládající soud“) dne 20. 1. 2020 domáhá (z opatrnosti), aby soud rozhodl o zrušení společného účastenství žalobkyně a žalovaného na 70% obchodním podílu v obchodní společnosti XY, IČO XY (dále i jen „Společnost“), s tím, že společníkem se „v tomto rozsahu“ určuje žalovaný. V žalobě uvedla, že manželství účastníků uzavřené dne 16. 6. 2001 bylo pravomocně rozvedeno ke dni 23. 1. 2017 (rozsudek předkládajícího soudu ze dne 10. 1. 2017, č. j. 15 C 128/2016-54). Žalobkyně podala žalobu o vypořádání společného jmění manželů (dále i jen „SJM“) dne 13. 1. 2020 a žalobce tak učinil 6. 1. 2020. Do zaniklého

SJM patří od 9. 4. 2013 i podíl ve výši 70% na Společnosti; jako společník Společnosti je zapsán v obchodním rejstříku žalovaný. S ohledem na znění § 32 odst. 4 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále i jen „ZOK“), se žalobkyně jako tehdejší manželka žalovaného stala společnou společnicí Společnosti. Nadále však již nemá zájem být společnou společnicí Společnosti. V rámci řízení o vypořádání SJM lze rozhodnout o vypořádání hodnoty obchodního podílu, ale nelze rozhodnout o zániku účasti společníka na společnosti (v tomto směru odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3192/2015). § 709 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále i jen „o. z.“) postrádal až do 27. 2. 2017 (před novelizací zákonem č. 185/2016 Sb.) ustanovení: „Nabytí podílu nezakládá účast druhého manžela na této společnosti nebo družstvu, s výjimkou bytových družstev“. Žalobkyně proto z opatrnosti dovozuje, že „byla podle § 32 odst. 4 ZOK jako spoluvlastnice v režimu SJM od 1. 1. 2014 společným společníkem, t. j. podílnicí, ve výše uvedené společnosti s účastí na 70% podílu vzhledem k celku“, a proto také navrhuje, aby její účast ve Společnosti byla zrušena.

2. Předkládající soud předložil věc Vrchnímu soudu v Praze (dále i jen „nadřízený soud“) k rozhodnutí podle § 104a odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), když podle jeho názoru není dána jeho věcná příslušnost k projednání a rozhodnutí dotčeného sporu, neboť věcně příslušným je podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. krajský soud, jelikož jde o spor mezi společníky obchodní korporace navzájem, vyplývající z účasti na obchodní korporaci.
3. Účastníci se k názoru předkládajícího soudu nevyjádřili.
4. Řízení se koná u toho soudu, který je věcně příslušný. Pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení (§ 11 odst. 1 o. s. ř.). Věcnou příslušnost zkoumá soud kdykoli za řízení (§ 104a odst. 1 o. s. ř.).
5. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
6. Podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve věcech vyplývajících z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů, a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci.
7. Citované ustanovení upravuje věcnou příslušnost jednak ve věcech souvisejících se zakládáním právnických osob a jednak ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky a členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci. V druhém případě jde (mimo jiné) o spory, které se svojí podstatou vážou na účast společníka (nebo člena) v obchodní korporaci.
8. Obchodní korporace jsou upraveny v ZOK. Společnost s ručením omezeným je jako obchodní společnost obchodní korporací (§ 1 odst. 1, 2 ZOK).
9. Podle § 32 odst. 4 ZOK, je-li podíl v obchodní společnosti ve spoluvlastnictví, jsou spoluvlastníci společným společníkem a podíl spravuje vůči obchodní společnosti jen správce společné věci.
10. Z obsahu žaloby a okolností, které tu byly v době zahájení řízení a které jsou rozhodné pro procesní rozhodnutí o určení věcné příslušnosti soudů k projednání a rozhodnutí dané věci, je zřejmé, že žalobkyně se podle svých tvrzení jako společný společník Společnosti, kterým je se žalovaným, domáhá (byť jen z opatrnosti) zrušení společné účasti účastníků ve Společnosti a určení, že společníkem bude žalovaný. Spor (mezi účastníky tak, jak je vymezen žalobkyní) o zrušení účasti jednoho z bývalých manželů v obchodní společnosti, kteří jako spoluvlastníci podílu v obchodní společnosti jsou (mají být) společným společníkem obchodní společnosti, vyplývá z jejich společné účasti jako společného společníka v obchodní společnosti. I když spoluvlastníci podílu v obchodní společnosti vystupují jako (jeden) společný společník a nejde tak

v daném případě přímo o spor mezi společníky, přesto je třeba v dané věci z hlediska vymezení věcné příslušnosti soudů podle povahy věci, která odráží zejména složitost věci a potřebu užší specializace při projednávání a rozhodování určitého typu sporů, vycházet z toho, že krajským soudům jsou v prvním stupni svěřeny věci, pro něž je typická skutková či právní obtížnost, nebo které se v praxi vyskytují méně často, aby tak byly vytvořeny podmínky pro jednotné rozhodování a nedocházelo k rozdělení jednotlivých hmotněprávních agend mezi okresní a krajské soudy (k tomu srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 4848/2014). Podstatné v dané věci je, že žalobkyně se domáhá zrušení své (tvrzené) účasti v obchodní společnosti a že se tak jedná o oblast korporátního práva, která je vesměs svěřena krajským soudům. K projednání a rozhodnutí takového sporu jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy, a to bez ohledu na případnou hmotněprávní otázku věcné (aktivní či pasivní) legitimace v daném sporu, která není pro procesní rozhodnutí o věcné příslušnosti soudů rozhodná.

11. Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený proto z těchto důvodů rozhodl podle § 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř., že k projednání a rozhodnutí této věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy, a zároveň podle § 104a odst. 6 rozhodl o postoupení věci Městskému soudu v Praze jako soudu věcně příslušnému.
12. Usnesením o věcné příslušnosti jsou účastníci a soudy vázáni (§ 104a odst. 7 o. s. ř.).
13. Není ale vyloučeno, aby se soud, jemuž byla věc takto postoupena jako soudu věcně příslušnému, zabýval případně svou místní příslušností (§ 104a odst. 6 věta za středníkem o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 14. března 2020

JUDr. František Kučera
předseda senátu